

Asia: VN/146/2021

Ehdotus saatavien perinnästä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta. Työryhmän välimietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotetuista muutoksista

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (jäljempänä aluehallintovirasto) pitää lakiesitystä kannatettavana. Muiden kuin kuluttajasaatavien perintäkulujen sääntelyn avoimuus on aiemmin näyttäytynyt ongelma-alueena aluehallintoviraston perintätoiminnan harjoittajiin kohdistamassa valvonnassa. Kohtuuttomat perintäkulut muiden kuin kuluttajasaatavien perinnässä ovat olleet yksi yleisimmistä väitteistä aluehallintovirastolle tehdyissä valvontailmoituksissa. Aluehallintovirasto on valvonnassaan puuttunut perintätoiminnan harjoittajien perimien perintäkulujen lainmukaisuuteen hallinnollisen ohjauksen ja varoituspäätösten avulla. Aluehallintoviraston havaitsemat puutteet eivät ole kohdistuneet vain yksittäisiin toimijoihin alalla. Aluehallintovirasto toteaa, että väliaikaista lakia on syytä jatkaa ennen pysyvän lainmuutoksen toteuttamista, jotta ei palata lyhytaikaisesti takaisin ennen väliaikaista sääntelyä valinneeseen sääntelytilaan muiden kuin kuluttajasaatavia koskevien perintäkulujen osalta.

Yleiset huomiot esityksen vaikutuksista

Esityksen seurauksena koronavirustilanteen vuoksi maksuvaikeuksiin johtuneiden yritysten taloudelliset vaikeudet eivät syvene korkeiden perintäkulujen vuoksi. Toisaalta esityksen seurauksena velkojat ja perintäyhtiöt saavat tehokkaana perintäkeinona pidetyn tratan takaisin perinnän keinovalikoimaan sen käyttöä koskevien rajoitusten päättyessä jo muuta väliaikaista sääntelyä aikaisemmin. Tämänkin jälkeen velallisten oikeusasemaa kuitenkin suojataan pidentämällä tratan protestointiaikaa aiempaa pidemmäksi.

Tulisiko tratan käyttökielto tiettyjen velallisten osalta (väliaikainen laki (1069/2020) 7 § 2 ja 5 mom.) olla voimassa 30.9.2021 tai 31.12.2021 asti vai jopa tätä pidempään?

Koronaviruksen kehittymistä ja sen haitallisten vaikutusten voimakkuutta yhteiskuntaan on käytettävissä olevien tietojen perusteella vaikea arvioida. Tämän vuoksi aluehallintovirasto katsoo, että tratan käyttökieltoa tiettyjen velallisten osalta on syytä jatkaa ainakin 30.9.2021 asti.

Tulisiko tratan protestointiaika (saatavien perinnästä annettu laki (31/2013) 7 § 5 mom. ja luottotietolaki (527/2007) 24 § 1 mom. 7 kohta) pidentää 14 vai 21 päivään?

Tratan protestointiajan pidentämisessä, kuten kaikessa muussakin väliaikaista perintälakia koskevassa sääntelyssä, on punnittava paitsi velallisten myös velkojien ja perintäyhtiöiden intressejä. Tässä punninnassa 21 päivää voi olla oikeasuhtainen vaihtoehto, jos tratan käyttörajoitukset poistetaan jo 1.10.2021 alkaen.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Ehdotetun 3 b §:n 3 momentin mukaan velalliselta saa vaatia perinnästä aiheutuneet todelliset kulut, jos perinnästä on sen edellyttämän tavanomaista suuremman työmäärän vuoksi aiheutunut muita kuin 1 momentissa mainittuja tai siinä säädetty enimmäismäärät ylittäviä kuluja. Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tavallista enemmän työtä voi aiheuttaa esimerkiksi velallisen tekemien, aiheettomaksi todettujen huomautusten selvittäminen. Tältä osin aluehallintovirasto katsoo, ettei säännöksen tulisi mahdollistaa enimmäismäärät ylittävien perintäkulojen perimistä yksin sillä perusteella, että velallisen osoittama väite on osoittautunut aiheettomaksi. Sen sijaan tavanomaista suurempi työmäärä tulisi tässä säännöksessä sitoa 3 e §:ää vastaavasti siihen, että velallinen on omilla aktiivisilla toimillaan tietoisesti pyrkinyt vaikeuttamaan perintää.

Saatavien perinnästä annetun lain 7 §:ään liittyen aluehallintovirasto katsoo tarpeelliseksi tuoda esille myös sen, että jo tratan lähettämisestä aiheutuu velallisen luottotietoihin maksuviivietieto, joka vaikuttaa velallisen maksukäyttäytymistä kuvaavaan maksutapatietoon. Lainkohdan 5 momentin osalta aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että säännöksen esitöissä kuvattu menettely, jossa selvityksenä liikevaihdon suuruudesta voidaan määrätyissä tilanteissa pitää hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan vakuutusta siitä, että yhtiön liikevaihto tai sitä vastaava tuotto viimeksi päättyneellä tilikaudella jää suurella todennäköisyydellä alle 100 000 euron, voi johtaa ongelmallisiin tilanteisiin lain soveltamisessa. Perintätoiminnan harjoittajan voi käytännössä olla vaikea torjua tällaista velallisen ilmoitusta. Lisäksi lainkohdan 5 momentin esitöissä olisi perusteltua huomioida aluehallintoviraston hyvän perintätavan linjaus siitä, että velallista tulisi trattakirjeessä informoida hänen oikeudestaan estää tratan protestointi toimittamalla perintäyhtiölle lainkohdassa mainittu selvitys.

Perintälain 3 c §:n 1 momentissa ja 7 §:n 3 momentissa säädetään perintätoimenpiteisiin liittyvistä aikarajoista. Tältä osin aluehallintovirasto korostaa, että perintätoimenpiteiden aikatauluttamisessa olisi lisäksi otettava huomioon perintäyhtiön käyttämän palveluntarjoajan kuljetussopimuksen mukainen toimitusaika.

Väliaikaisen lain jatkaminen ei tässä vaiheessa enää lisää aluehallintoviraston työmäärää. Tämän vuoksi esityksellä ei ole oletettavasti merkittävää vaikutusta aluehallintoviraston resurssitarpeisiin. Aluehallintovirastolla ei ole tässä vaiheessa muuta lausuttavaa asiasta.

Laiho Matti
Etelä-Suomen aluehallintovirasto